

УДК 793.31(477):7.071.1Гомон
DOI: 10.31866/2616-7646.4.2.2021.249287

БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКА ТВОРЧІСТЬ ОЛЕКСІЯ ГОМОНА В КОНТЕКСТІ НАРОДНО-СЦЕНІЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ

Гутник Ірина Миколаївна

кандидат педагогічних наук, доцент,
Київський національний університет культури і мистецтв
Київ, Україна,
<https://orcid.org/0000-0001-6492-370X>,
gutnyk@ua.fm

Мета статті полягає у виявленні особистого внеску балетмейстера Олексія Гомона в розвиток народно-сценічного хореографічного мистецтва України. **Методологія.** Для досягнення мети застосовано загальнонаукові методи теоретичного та емпіричного рівнів: аналіз і узагальнення науково-теоретичних основ дослідження, хронологічний метод. Висновки щодо особливостей балетмейстерської творчості О. Гомона зроблено на основі аналізу виявленого комплексу джерел: хореографічних творів митця, інтерв'ю з ним, спогадів колег та артистів. **Наукова новизна.** У дослідженні вперше здійснено комплексний аналіз основних етапів становлення та розвитку балетмейстерської творчості О. Гомона; введено у науковий обіг фактологічний матеріал (інтерв'ю з митцем), який до цього часу не був опублікований. **Висновки.** Балетмейстерська творчість О. Гомона є синтезом досягнень декількох поколінь українських хореографів у сфері сценічної інтерпретації народного танцю, вона заснована на народних традиціях та творчо оброблена, збагачена досвідченим, майстерним танцівником і талановитим багатоплановим постановником. Значний вплив на творчість талановитого балетмейстера О. Гомона мала співпраця з генієм української народної хореографії П. Вірським. Яскравою віхою у творчому житті митця стала балетмейстерська діяльність у Державному шахтарському ансамблі пісні і танцю «Донбас», а згодом у Національному заслуженому академічному українському народному хорі ім. Г. Верьовки. Танцювальні номери та вокально-хореографічні композиції, створені О. Гомоном, і до сьогодні залишаються улюбленими як в артистів, так і в глядачів. Балетмейстерська творчість О. Гомона, його професійна діяльність – це вагомий внесок у розвиток народно-сценічного мистецтва України, який полягає в розширенні тематики сценічних українських народних танців; збагаченні народної танцювальної лексики завдяки вмілій обробці фольклорного матеріалу; створенні значної кількості масштабних пісенно-танцювальних композицій, які заслужено вважаються кращими зразками вокально-хореографічних форм народного мистецтва.

Ключові слова: Олексій Гомон; балетмейстер; український народно-сценічний танець; народне хореографічне мистецтво.

БАЛЕТМЕЙСТЕРСКОЕ ТВОРЧЕСТВО АЛЕКСЕЯ ГОМОНА В КОНТЕКСТЕ НАРОДНО-СЦЕНИЧЕСКОЙ ХОРЕОГРАФИИ УКРАИНЫ

Гутник Ирина Николаевна,

кандидат педагогических наук, доцент,
Киевский национальный университет
культуры и искусств,
Киев, Украина,
<https://orcid.org/0000-0001-6492-370X>,
i.gutnyk@ua.fm

Цель статьи заключается в выяснении личного вклада балетмейстера Алексея Гомона в развитие народно-сценического хореографического искусства Украины. **Методология.** Для достижения цели применены общенаучные методы теоретического и эмпирического уровней: анализ и обобщение научно-теоретических основ исследования, хронологический метод. Выводы об особенностях балетмейстерского творчества А. Гомона сделаны на основе анализа выявленного комплекса источников: хореографических произведений деятеля культуры искусства, интервью с ним, воспоминаний коллег и артистов. **Научная новизна.** В исследовании впервые осуществлен комплексный анализ основных этапов становления и развития балетмейстерского творчества А. Гомона; введено в научный оборот фактологический материал (интервью с деятелем культуры и искусства), ранее не публиковавшийся. **Выводы.** Балетмейстерское творчество А. Гомона является синтезом достижений нескольких поколений украинских хореографов в сфере сценической интерпретации народного танца, оно основано на народных традициях и творчески обработано, обогащено опытным, искусным танцором и талантливым многоплановым постановщиком. Значительное влияние на творчество талантливого балетмейстера А. Гомона имело сотрудничество с гением украинской народной хореографии П. Вирским. Яркой вехой в творческой жизни деятеля культуры и искусства стала балетмей-

BALLET MASTER'S WORK OF OLEKSII HOMON IN THE CONTEXT OF FOLK STAGE CHOREOGRAPHY OF UKRAINE

Iryna Hutnyk

PhD in Pedagogy,
Associate Professor,
Kyiv National University of Culture and Arts,
Kyiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0001-6492-370X>,
i.gutnyk@ua.fm

The purpose of the article is to identify the personal contribution of choreographer Oleksii Homon to the development of folk and stage choreographic art of Ukraine. **Research methodology.** To achieve the goal, general scientific methods of theoretical and empirical levels are used: analysis and generalization of scientific and theoretical bases of research, chronological method. Conclusions on the peculiarities of O. Homon's choreography were made on the basis of the analysis of the revealed complex of sources: choreographic works of the artist, interviews with him, memoirs of colleagues and artists. **Scientific novelty.** For the first time, in the research, a comprehensive analysis of the main stages of formation and development of O. Homon's choreography was carried out; factual material (interview with the artist) was put into scientific circulation, which has not been published so far. **Conclusions.** O. Homon's choreography is a synthesis of several generations of Ukrainian choreographers' achievements in the field of stage interpretation of folk dance; it is based on folk traditions and creatively processed, enriched by an experienced, skilled dancer and a talented multifaceted director. Cooperation with the genius of Ukrainian folk choreography P. Virsky had a significant impact on the work of the talented choreographer O. Homon. A striking milestone in the creative life of the artist was the choreographer's activity in the State Miner's Song and Dance Ensemble 'Donbas', and later in H. Veryovka National Honored Academic Ukrainian Folk Choir. Dance numbers and vocal and choreographic com-

стерская деятельность в Государственном шахтерском ансамбле песни и танца «Дон-басс», а затем в Национальном заслуженном академическом украинском народном хоре им. Г. Веревки. Танцевальные номера и вокально-хореографические композиции, созданные А. Гомоном, и в настоящее время остаются любимыми как у артистов, так и у зрителей. Балетмейстерское творчество А. Гомона, его профессиональная деятельность – это весомый вклад в развитие народно-сценического искусства Украины, который заключается в: расширении тематики сценических украинских народных танцев; обогащении народной танцевальной лексики за счет умелой обработки фольклорного материала; создании значительного количества масштабных песенно-танцевальных композиций, которые по праву считаются лучшими образцами вокально-хореографических форм народного искусства.

Ключевые слова: Алексей Гомон; балетмейстер; украинский народно-сценический танец; народное хореографическое искусство.

positions, created by O. Gomon and currently remain beloved by both artists and spectators. O. Homon's choreography, his professional activity is a significant contribution to the development of folk and stage art of Ukraine, which consists in: expanding the theme of Ukrainian stage folk dances; enrichment of folk-dance vocabulary due to skilful processing of folklore material; creation of a significant number of large-scale song and dance compositions, which are rightly considered the best examples of vocal and choreographic forms of folk art.

Keywords: Oleksii Homon; choreographer; Ukrainian folk-stage dance; folk choreographic art

Актуальність теми дослідження. Вагомий внесок у розвиток українського народно-сценічного хореографічного мистецтва, як аматорського, так і професійного, зробили у свій час балетмейстери-корифеї В. Верховинець, В. Авраменко, П. Вірський. Я. Чуперчук, К. Балог. Послідовниками традицій та новаторства митців стали відомі українські балетмейстери, серед яких – народний артист України Олексій Гомон. На особливу увагу заслуговує балетмейстерська діяльність митця, життєвий і творчий шлях якого був нерозривно пов'язаний із народним танцем, зокрема українським, а хореографічні постановки, створені ним, поповнили скарбницю кращих зразків народно-сценічної хореографії України.

Аналіз останніх досліджень. Предметом низки сучасних наукових досліджень стала творчість і життєвий шлях видатних балетмейстерів України, мистецька спадщина яких – вагомий внесок у становлення та розвиток народно-сценічного танцювального мистецтва. Так, прояв трансформаційних процесів в українській народній хореографії у театрі танцю П. Вірського, принципи та новаторство його балетмейстерської творчості проаналізовано у дослідженні В. Литвиненка (2017). Науково-педагогічну та творчу діяльність теоретика й практика українського народно-сценічного танцю К. Василенка досліджено у дисертації О. Жирова (2007). Становлення творчої особистості М. Вантуха – балетмейстера, генерального директора та художнього керівника славетного ансамблю ім. П. Вір-

ського, розкрито у науковій праці В. Шумілової (2018). Життєвий і творчий шлях видатного майстра національної української хореографії А. Кривохижі висвітлено у працях К. Островської (2016). Але балетмейстерська творчість О. Гомона досі не була предметом спеціального дослідження.

Мета статті полягає у виявленні особистого внеску балетмейстера Олексія Гомона у розвиток народно-сценічного хореографічного мистецтва України.

Виклад матеріалу дослідження. Олексій Олександрович Гомон родом із Чернігівщини, з села Макаровка, Бобровицького району. Народився 4 квітня 1938 року, у післявоєнні роки (1946–1954) виховувався у Київському дитячому будинку №1 (Станішевський, 2006).

Свій творчий шлях О. Гомон розпочав у 1956 році, вступивши до Київського хореографічного училища. Варто зазначити, що відомі майстри народно-сценічної хореографії, такі як Павло Вірський, теж починали свою професійну діяльність артистами класичного танцю і перший балетмейстерський досвід отримували в межах академічного стилю балетних вистав, що, безумовно, позначилось на їхній творчості.

Під час навчання в училищі О. Гомон почав ставити свої перші хореографічні номери. Професійним дебютом, за словами самого Олексія Олександровича, стало па-де-труа на музику з балету «Фея ляльок», першими виконавцями якого були Григорій Іжицький, Світлана Коливанова та шістнадцятирічний Олексій Гомон. Па-де-труа було поставлено на випускний концерт училища та зроблено настільки вдало, що багато років потому його виконували вихованці училища у випускних концертних програмах. Галина Олексіївна Березова (художній керівник Київського державного хореографічного училища) перед кожним виступом завжди з гордістю наголошувала, що постановка виконана її учнем – Альошею Гомоном, на той час вже відомим українським балетмейстером (Гомон, 1994). Навчаючись у хореографічному училищі, Олексій паралельно займався в музичній школі № 1 по класу фортепіано, що в подальшому сприяло формуванню балетмейстерської майстерності.

На випускному курсі училища Олексій проходив стажування в Київському оперному театрі, де мав змогу безпосередньо зануритися в атмосферу професійного колективу та отримати досвід і натхнення для власних творчих пошуків. Саме у цей час молодого О. Гомона помітив П. Вірський і запросив його, після закінчення училища у 1956 році, до колективу славетного Державного ансамблю танцю УРСР.

Як згадував Олексій Олександрович: «Мені було 19 років. У Вірського я одразу почав викладати: вів класику і два рази на тиждень народно-сценічний танець, займався також репетиторською діяльністю. Працювати спочатку було важко, не було досвіду роботи, давалася взнаки велика різниця у віці – в колективі тоді працювали заслужені й народні артисти, але вже у 20 років я став балетмейстером-репетитором» (Гомон, 1994). Слід зазначити, що Олексій Гомон мав чудову пам'ять – не записуючи жодної комбінації, він запам'ятовував їх до найменших деталей і наступного дня відтворював з характерною точністю всі варіанти. А запам'ятовувати потрібно було багато, адже в процесі постановки П. Вірський неодноразово змінював рухи, малюнок танцю, міг раптово попросити відтворити перший варіант поставленої композиції, заміненої 2–3 дні тому в чоловічій та жіночій партіях. «Вірський ставив – я запам'ятовував. Він міг робити по десять різноманітних варіантів рухів, потім запитував мене: “А що вчора було?”, на наступний день теж саме: “А що вчора? Покажи”. П. Вірський не вів жодних записів,

жодний рух не записував», – розповідав Олексій Олександрович (Гомон, 1994). Репетитор з такими здібностями – це знахідка для балетмейстера-постановника.

Також О. Гомон був яскравим актором-виконавцем, який блискуче створював ліричні та героїко-патріотичні образи. Пастушок в «Подільночці», Козак у композиціях «Хміль» та «Про що верба плаче», Козак Микола у «Повзунці» та інші образи стали класичними в його виконанні, вони запам'яталися прихильникам танцювального мистецтва різних країн світу. Це засвідчують тогочасні газети й журнали, кінохроніки та фотодокументи, де різними мовами звучить щире захоплення майстерністю, віртуозністю, самобутністю артистів колективу, їхньою неповторною манерою виконання.

У Державному ансамблі танцю О. Гомон формувався як артист та балетмейстер. Вже в перших його постановках гармонійно поєднувалися танець і пантоміма, елементи класичної хореографії з рухами народного танцю. Під час численних гастрольних подорожей ансамблю Олексій Олександрович з особливим інтересом вивчав автентичні зразки народної творчості, ретельно збирав самобутні фольклорні танці, окремі колоритні рухи, запам'ятовував народну манеру їх виконання, що загалом сприяло розширенню мистецького світогляду, збагаченню його арсеналу танцювальної лексики та підвищенню рівня професійної майстерності.

Працюючи пліч-о-пліч з таким видатним балетмейстером, як П. Вірський, О. Гомон не копіював свого наставника, а зумів виробити власний стиль, спираючись на ті принципи та нововведення, які Павло Павлович запровадив у своїх постановках. У цей період молодий балетмейстер мав можливість створювати власні хореографічні номери, робити ескізи майбутніх творів (зокрема «Козачок», «Опришки», «Теленки»), які з часом увійшли до репертуару колективів, де працював О. Гомон.

«У 1975–1976 рр. О. Гомона, як гідного учня та послідовника П. Вірського, призначено виконавцем обов'язків художнього керівника та головного балетмейстера Державного заслуженого академічного українського ансамблю танцю УРСР. Саме йому випала відповідальна місія – збереження та розвиток традицій, які були справою всього життя генія українського народно-сценічного танцю» (Гутник, 2020, с. 59).

З 1976 по 1981 рр. Олексій Олександрович Гомон обіймає посаду художнього керівника та балетмейстера Заслуженого академічного ансамблю пісні й танцю України «Донбас», який вважався візитівкою шахтарського краю (Колосок, 2009, с. 65). Колектив було засновано в 1937 році, плеяда відомих митців – балетмейстерів, композиторів, диригентів працювала у свій час над його становленням та розвитком. Так, хореографічні твори для ансамблю ставили В. Бойченко, В. Вакулович, П. Вірський, В. Дебелий, О. Ковальов, Є. Макаров, В. Михайлов та О. Шостак (Заслуженный государственный академический ансамбль песни и танца «Донбасс», б.д.).

Не менш вагомий внесок у формування репертуару та творчий розвиток шахтарського ансамблю, як його довгий час називали, зробив і Олексій Гомон. За час його керування в репертуар ансамблю додалося 24 хореографічні номери, різноманітні за жанровими та регіональними особливостями. Талановитий балетмейстер створив чимало вокально-хореографічних композицій та нових програм. У своїй творчості він звертався не лише до класичної та народно-сценічної хореографії, досить вдалими були його постановки естрадних танців, а спроби О. Гомона стилізувати народний танець викликали захоплення як у фахівців хореографічного мистецтва, так і в глядацької аудиторії. Своєрідною візитівкою ансамблю «Донбас» стала хореографічна

композиція «Шахтарська святкова», яка за своєю музично-хореографічною формою схожа на попури з популярних танцювальних мелодій.

Ця композиція цілком побудована за допомогою засобів стилізації народних побутових танцювальних елементів із використанням принципу музично-танцювального контрасту, який О. Гомон майстерно застосовував у своїх постановках, найчастіше у безсюжетних, для найкращого розкриття драматургії твору та яскравого виділення емоційної кульмінації.

Це стосується також танців «Гопак» і «Святковий козачок», останній з невеликими змінами згодом увійшов до репертуару Національного заслуженого академічного українського народного хору ім. Г. Верьовки під назвою «Козачок з бубнами». Олексій Олександрович, згадуючи роботу над створенням гопака, зазначав: «Гопак я вирішив зробити триколірним – у червоному, синьому та жовтому відтінках. З композиційної точки зору це було доволі складно, адже по ходу номера кольори перемішувались, а у фіналі мали бути знов по групах» (Гомон, 1994). Обидва танці мають цікаву композиційну структуру: кінцевий малюнок однієї сцени дає початок новим перебудовам, що створює ефект лаконічності, який підсилюється взаємозв'язком танцювальних рухів із музичними акцентами.

Балетмейстер О. Гомон був прекрасним знавцем хореографічної культури різних регіонів України, майстерно створював як хореографічні мініатюри («Іхав козак за Дунай», «Горлиця» та ін.), так і масштабні композиції («Дзвони Хатині» та ін.), моно-балети («Героям Дніпра» та ін.) (Станішевський, 2006). Ансамбль «Донбас» успішно гастролював містами та селами колишнього Союзу й за кордоном, а художній керівник і балетмейстер О. Гомон був удостоєний звання заслуженого, а з часом – і народного артиста України. До окупації Донецька 2014 року репертуар ансамблю «Донбас» переважно складався з постановок Олексія Олександровича Гомона, що, безумовно, є показником постановочної майстерності, його плідної та професійної діяльності на посаді головного балетмейстера.

Наступним вагомим етапом на творчому шляху Олексія Олександровича стала робота у Національному заслуженому академічному українському народному хорі ім. Г. Верьовки, заснованому у 1943 р. видатним митцем Григорієм Гурійовичем Верьовкою. О. Гомон, маючи чималий досвід роботи у вокально-хореографічних колективах, у свій час висловлював думку про те, що ансамбль пісні і танцю є однією з його найбільш улюблених, найбільш динамічних та гнучких форм вокально-хореографічного мистецтва (Гомон, 1994). Специфіка народного хору ім. Г. Верьовки полягає саме в поєднанні різних видів мистецької діяльності: вокальної – хор, ансамбль, соло; інструментальної – оркестр народних інструментів; хореографічної – ансамблеві номери та сольні танці, тому О. Гомон у 1981 р. погодився на запрошення А. Авдієвського, який очолював колектив з 1965 по 2016 рр., обійняти посаду головного балетмейстера хору (Національний заслужений академічний український народний хор України імені Г. Г. Верьовки, б.д.). За досить короткий час балетмейстер здійснює низку танцювальних постановок, створює нову програму, яку колектив з успіхом презентує під час гастролей у Канаді.

«Олексій Олександрович Гомон створив у колективі чимало мистецьких творів, які базувалися на музично-пісенному фольклорі українців, зокрема, вокально-хореографічні сюїти: “Над широким Дніпром”, “Добрий вечір, щедрий вечір”, “Дзвенить піснями Україна”, “Від щирого серця”, одноактний балет “Золоті воро-

та”; хореографічні композиції: “Святковий гопак”, “Козачок з бубнами”, “Купальський гопак”, “Журавлі”, “Опришки”, “Шалантух”; танці малих форм: “Весняний козачок”, “Ляльки”, “Троїсті музики”, “Горлиця”» (Гутник, 2020).

Властивим творчості Олексія Гомона було вміння дуже швидко закінчувати кожну справу. Навіть великомасштабні номери на стадіонах під час регіональних, республіканських свят з чисельністю учасників понад 10 тисяч виконавців з різних регіонів України він робив за 4–5 годин репетиції (Шкоріненко, 2020). Балетмейстер згадував: «Подовгу, місяцями, я ніколи не ставив танці. Величезні композиції я міг створити за чотири дні. Головне – почати, а далі вмикається сила інерції, та все створюється ніби саме собою» (Гомон, 1994). Всі, кому хоч раз доводилося брати участь у номері балетмейстера або працювати поряд з ним, наголошують на тому, що постановку Олексій Олександрович робив швидко, інколи лише розмічаючи на папері розташування колективів по регіонах, схематично зображаючи малюнок танцю. Про секрети своєї балетмейстерської майстерності О. Гомон говорив так: «Найчастіше я намічаю композицію у чорновому варіанті, щоб бачити загальну картину, розвиток, а потім залишаю на кілька днів. Через деякий час я дивлюсь на створене свіжим поглядом, і тоді стають видимими усі недоліки. Далі я вже додаю невеликі деталі, штрихи, які можуть цікаво “зіграти”» (Гомон, 1994).

Завдяки зоровій пам’яті, знанням, досвіду роботи та багаторічній співпраці з видатними діячами хореографічного мистецтва України, такими як К. Балог, П. Вірський, В. Петрик, А. Шекера та інші, частим зустрічам із різними колективами у нього не було проблем з підбором виконавців для програм. Олексій Олександрович прекрасно знав репертуар багатьох творчих колективів – носіїв регіонального народного танцювального мистецтва, його колориту, характеру та лексики, і дбайливо переносив та творчо опрацьовував це у своїх масштабних постановках.

Плідною була співпраця О. Гомона з провідними професійними колективами України, зокрема з Академічним ансамблем пісні і танцю України Державної прикордонної служби України, куди балетмейстера у 70-х роках запрошували для постановочної роботи. Він створив низку хореографічних композицій, особливо вирізнялися номери на воєнну тематику: «Він – мені ровесник» та «До свідання, мальчики» (Державна прикордонна служба України, б.д.).

У Державному академічному Волинському народному хорі О. Гомон поставив вокально-хореографічну композицію «Летять журавлі» (Державний академічний Волинський народний хор, б.д.).

Олексій Олександрович був частим та бажаним гостем також в аматорських ансамблях, завжди допомагав балетмейстерам у постановочній роботі, дарував колективам свої номери, які відразу ставали улюбленими як у виконавців, так і в глядачів. І до сьогодні в репертуарі танцювальних ансамблів «Політ», «Цвітень», «Україна», «Квіти України», «Вітерець», «Юність», «Черкашанка» можна побачити номери в постановці О. Гомона, які є, без сумніву, зразками народно-сценічної хореографії України.

Висновки. Балетмейстерська творчість О. Гомона є синтезом досягнень декількох поколінь українських хореографів у сфері сценічної інтерпретації народного танцю, вона заснована на народних традиціях та творчо оброблена, збагачена досвідченим, майстерним танцівником і талановитим багатоплановим постановником. Значний вплив на творчість талановитого балетмейстера О. Гомона мала співпраця з генієм української народної хореографії П. Вірським –

у Державному ансамблі танцю УРСР молодий Олексій Олександрович удосконалював свою виконавську майстерність та набував досвіду постановника.

Яскравою віхою у творчому житті митця стала балетмейстерська діяльність у Державному шахтарському ансамблі пісні й танцю «Донбас», де О. Гомон створив власний чималий мистецький доробок, тим самим засвідчивши свій професіоналізм і, безперечно, великий талант. Узагальнення власного досвіду та досягнення високого професійного рівня відбулося під час роботи на посаді головного балетмейстера Національного заслуженого академічного українського народного хору ім. Г. Верьовки. Номери, створені О. Гомоном, і до сьогодні залишаються улюбленими в артистів та глядачів.

Балетмейстерська творчість О. Гомона, його професійна діяльність – це вагомий внесок у розвиток народно-сценічного мистецтва України, який полягає в розширенні тематики сценічних українських народних танців; у збагаченні народної танцювальної лексики завдяки вмілій обробці фольклорного матеріалу; у створенні значної кількості масштабних пісенно-танцювальних композицій, які по праву вважаються кращими зразками вокально-хореографічних форм народного мистецтва.

Перспективи подальших наукових досліджень полягають у вивченні науково-педагогічної діяльності О. Гомона та його внеску в розвиток вищої хореографічної освіти в Україні.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Гомон, О. (1994, 14 грудня). *Інтерв'ю з О. Гомоном*. Особистий архів В. Шкоріненко, Київ.
- Гутник, І. М. (2020). Хореографічні твори Олексія Гомона в репертуарі ансамблів народно-го танцю України. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*, 36, 57-63. <https://doi.org/10.35619/ucpm.vi36.410>
- Державна прикордонна служба України. (б.д.). *Академічний ансамбль пісні і танцю (м. Київ)*. <https://dpsu.gov.ua/ua/structure/chastini-centralnogo-pidporyadkuvannya/akademichniy-ansambl-pisni-i-tancyu-ukraini/>
- Державний академічний Волинський народний хор. (б.д.). *Танці та вокально-хореографічні композиції*. <http://volynchoir.com.ua/tanci>
- Жиров, О. А. (2007). *Розвиток української народної хореографії у мистецько-педагогічній спадщині та діяльності К. Василенка (50-90 роки ХХ ст.)* [Автореферат дисертації кандидата педагогічних наук, Житомирський державний університет імені Івана Франка].
- Заслуженный государственный академический ансамбль песни и танца «Донбасс». (б.д.). *История заслуженного государственного академического ансамбля «Донбасс»*. <http://donbassdance.ru/istoriya/istoriya>
- Колосок, О. П. (Уклад.). (2009). *Майстри народно-сценічного танцю*. ДАКККиМ.
- Литвиненко, В. А. (2017). *Трансформація української народної хореографії та її концептуалізація в театрі танцю Павла Вірського* [Автореферат дисертації кандидата мистецтвознавства, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв].
- Національний заслужений академічний український народний хор України імені Г. Г. Верьовки. (б.д.). *Історія*. <https://veryovka.com/history/>
- Островська, К. В. (2016). Анатолій Кривохижа – хранитель хореографічних традицій України. *Культура України. Серія: Мистецтвознавство*, 53, 220-230.
- Станішевський, Ю. (2006). Гомон Олексій Олександрович. В *Енциклопедія сучасної України*. http://esu.com.ua/search_articles.php?id=30762

Шкоріненко, В. (2020, 25 жовтня). *Інтерв'ю з В. Шкоріненко*. Особистий архів І. Гутник, Київ.
 Шумілова, В. В. (2018). Початковий етап становлення творчої особистості Мирослава Михайловича Вантуха (до 80-річчя від дня народження). *Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство*, 2(11), 199-204.

REFERENCES

- G. Veryovka Ukrainian National Honoured Academic Folk Choir. (n.d.). *Istoriia [History]*. <https://veryovka.com/history/> [in Ukrainian].
- Gutnyk, I. (2020). Khoreorafichni Tvory Oleksiia Homona v Repertuari Ansambli Narodnoho Tantsiu Ukrainy [Choreographic Works of Oleksiy Homon in the Repertuary of Folk Dance Ensembles of Ukraine]. *Ukrainska Kultura: Mynule, Suchasne, Shliakhy Rozvytku [Ukrainian Culture: Past, Modern and Ways of Development]*, 36, 57-63. <https://doi.org/10.35619/ucpm.vi36.410> [in Ukrainian].
- Homon, O. (1994, December 14). *Interviu z O. Homonom [Interview with O. Homon]*. Personal archive of V. Shkorinenko, Kyiv [in Ukrainian].
- Honored State Academic Song and Dance Ensemble "Donbass". (n.d.). *Istoriya Zasluzhennogo Gosudarstvennogo Akademicheskogo Ansamblya "Donbass"*. <http://donbassdance.ru/istoriya/istoriya> [in Russian].
- Kolosok, O. (Comp.). (2009). *Maistry Narodno-Stsenichnogo Tantsiu [Masters of Folk Stage Dance]*. DAKKKiM [in Ukrainian].
- Lytvynenko, V. (2017). *Transformatsiia Ukrainskoi Narodnoi Khoreografii ta Yii Kontseptualizatsiia v Teatri Tantsiu Pavla Virskoho [Transformation of Ukrainian Folk Choreography and Its Conceptualization in Pavlo Virsky's Dance Theater]* [Abstract of PhD Dissertation, National Academy of Culture and Arts Management] [in Ukrainian].
- Ostrovska, K. V. (2016). Anatolii Kryvokhyzha – Khranytel Khoreorafichnykh Tradytzii Ukrainy [Anatolii Kryvokhyzha as a Guardian of Ukrainian Choreographic Traditions]. *Kultura Ukrainy. Serii: Mystetstvoznavstvo [Culture of Ukraine. Series: Art Criticism]*, 53, 220-230 [in Ukrainian].
- Shkorinenko, V. (2020, October 25). *Interviu z V. Shkorinenko [Interview with V. Shkorinenko]*. Personal archive of I. Gutnyk, Kyiv [in Ukrainian].
- Shumilova, V. (2018). *Pochatkovy Etap Stanovlennia Tvorchoi Osobystosti Myroslava Mykhailovycha Vantukha (do 80-richchia vid Dnia Narodzhennia) [The Initial Stage of the Formation of the Creative Personality of Myroslav Mykhailovych Vantukh (on the 80th Anniversary Since His Birth)]*. *Mizhnarodnyi Visnyk: Kulturolohiia. Filolohiia. Muzykoznavstvo [International Journal: Culturology. Philology. Musicology]*, 2(11), 199-204 [in Ukrainian].
- Stanishevskiy, Yu. (2006). Homon Oleksii Oleksandrovych. In *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy [Encyclopedia of Modern Ukraine]*. http://esu.com.ua/search_articles.php?id=30762 [in Ukrainian].
- State Border Service of Ukraine. (n.d.). *Akademichniy Ansambl Pisni i Tantsiu (m. Kyiv) [Academic Song and Dance Ensemble (Kyiv)]*. <https://dpsu.gov.ua/ua/structure/chastini-centralno-go-pidporядkuvannya/akademichniy-ansambl-pisni-i-tancyu-ukraini/> [in Ukrainian].
- Volyn State Academic Folk Choir. (n.d.). *Tantsi ta Vokalno-Khoreorafichni Kompozytsii [Dances and Vocal and Choreographic Compositions]*. <http://volynchoir.com.ua> [in Ukrainian].
- Zhyrov, O. (2007). *Rozvytok Ukrainskoi Narodnoi Khoreografii Mystetsko-Pedahohichnoi Spadshchyni ta Diialnosti K. Vasylenka (50-90 Roky XX st.) [Development of Ukrainian Folk Choreography in the Artistic and Pedagogical Heritage and Activity of K. Vasylenko (50-90 Years of the XX Century)]* [Abstract of PhD Dissertation, Zhytomyr Ivan Franko State University] [in Ukrainian].